

Indvendinger, som den ærede Ordfører i forrige Møde gjorde gjældende. Gaaſte viſt vil der jo altid kunne gjøres den Indvending, der blev fremført af det ærede Medlem for Svendborg Amts 1ſte Valgkreds (C. W. Nyholm), og det berøer alſaa paa, hvilken Vægt man tillægger denne Indvending. Det ærede Medlem gjorde nemlig den Betragtning gjældende, at det ſkulde være abſolut utilſtedelig at beordre geiſtlige Embedsmænd til Handlinger, ſom kunde medføre en Pligt for dem til umiddelbar Blodsudgydelse, men denne Betragtning kan jeg ikke tillægge nogen afgjørende Vægt; den hviler, ſaavidt jeg ſjønner, paa de to Grundſætninger, for det Førſte, at Blodsudgydelse ſkulde ſtride mod den chriſtelige Religion, og for det Andet, at en Handling, ſom for chriſtelige Rægmænd kan af Staten gjøres ikke blot tillabelig, men til en af de høieſte Pligter, abſolut ſkulde være utilſtedelig og utilabelig for chriſtelige Præſter. Den Opfattelse kan jeg ikke dele, det kan være, at der er Lande, hvor en ſaadan Synsmaade er den naturligeſte — jeg vil navnlig ſige, at jeg troer, at den fra et katholifk Synspunkt er fuldkommen naturlig —, men jeg maa beſtemt antage, at efter en proteſtantifk Opfattelse kan der ikke gjøres en ſaadan beſtemt Adſtilleſe mellem chriſtelige Præſter og chriſtelige Rægmænd, at det ſkulde være tilladt for Staten at gjøre Noget til en beſtemt Pligt for chriſtelige Rægmænd, ſom den maatte erkjende for aldeles utilabeligt for chriſtelige Præſter. Men naar jeg ikke kan tillægge denne Indvending nogen Vægt, ſaa troer jeg, at enhver Indſigelse, der kunde gjøres mod vore Forſlag under Nr. 2 og 59, er færdig; thi den ærede Ordførers Grunde ramme ſom ſagt ſlet ikke Sagen, naar den ſtilles ſaaledes. Naar den ærede Ordfører anførte Saadant, ſom at man vilde under en almindelig Udtrykning paa den Maade berøve Landet en Femtedeel af dets Præſteſtand, ſom vilde befinde ſig i Armeens Rækker osv., hvilket navnlig var den væſentligſte Grund, ſaa er det indlyſende, at, hvilken Vægt man end vil tillægge denne Betragtning, og om man end tillægger den en meget ſtorre Vægt end f. Ex., at under en tilſvarende Forudsætning Landet vilde berøves en Femtedeel af Retsbetjentene,

ſaa vil den dog i alt Fald ingenlunde kunne anføres, naar man fritager Præſterne for Tjeneste i Forſtærkningen; thi det er dog gaaſte indlyſende, at der ingenlunde er en Femtedeel af Landets Præſter i Armeens Linie, det vil viſtnok være aldeles klart for Enhver. Naar der tilſtaaes en ſaadan Fritagelse for Tjeneste i Forſtærkningen, vil det kun blive meget ſaa, der rammes af Værnepligten. Nu kunde man vel indvende, at naar det er ſaa ſaa, er det ikke værd at foretage Forandringer i den gjældende Lovbeſtemmeſe, der jo fritager dem Alle, men denne Betragtning kan jeg ikke lade gjælde; thi netop i de Tilfælde, der ſaaledes blive tilbage, forekommer Fritagelſen for Præſterne mig at være meeft unaturlig, ja, jeg kan gjerne ſige ſtødende. Det er nemlig de Tilfælde, i hvilke en theologifk Candidat maafkee ſtrax ved det 25de Aar er bleven beſtillet til perſonel Capellan hos en Præſt og derved fuldſtændig frigjør ſig for ſin Værnepligt, uden at det maafkee engang er hans Henſigt i Tiden at vælge den geiſtlige Virkſomhed; i dieſe Tilfælde ſynes Fritagelſen mig at være høiſt urimelig, den er i ſig ſelv meget ſtødende. Jeg troer ogſaa, at naar vi ſtille Sagen ſaaledes, ſom den vil blive ſtillet, naar Forſlagene under Nr. 2 og Nr. 59 blive vedtagne, vil den ikke være ſaa uvidiſkeret og ueuropæiſk, ſom den ærede Ordfører meente; jeg troer virkelig ikke, at man i ſaa Fald behøver at gaae enten til de røde Indianere eller til de ſorte Negre for at finde noget Tilſvarende, jeg troer, at man hos meget mere blanke og os nærliggende Folk finder noget Tilſvarende, thi, hvis jeg ikke feiler meget, have i det nordtyſke Forbund og Preuſſen Præſterne kun Fritagelse for Tjeneste i Reſerven og Landbeværnet, hvilket omtrent ſvarer til vor Forſtærkning. Jeg kunde have ønsket, at Forſlaget under Nr. 59 var kommet under Afſtemning i Forbindelſe med Forſlaget under Nr. 2, men da det ikke har ladet ſig gjøre, ſtal jeg tilraade foreløbig at vedtage Forſlaget under Nr. 2, men jeg vil da meget indtrængende tilraade ſenere at vedtage Forſlaget under Nr. 59. — Jeg ſtal endnu kun tillade mig et Par Uttringer med Henſyn til Forſlagene under Nr. 4, 5, 6 og 7 og navnlig tilraade det ærede Thing at vedtage de